Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 18 april 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Civilrättsligt samarbete – Förordning (EU) 2015/848 – Insolvensförfaranden – Huvudinsolvensförfarande i Tyskland och sekundärt insolvensförfarande i Spanien – Bestridande av den tillgångsförteckning och den borgenärsförteckning som lagts fram av förvaltaren i det sekundära insolvensförfarandet – Kvalificering av arbetstagares fordringar – Relevant datum – Överföring av tillgångar belägen i Spanien till Tyskland – Tillgångarnas sammansättning i ett sekundärt insolvensförfarande – Relevanta tidsfaktorer”

I de förenade målen C-765/22 och C-772/22,

angående två begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställda av Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Palma de Mallorca (Handelsdomstol nr 1 i Palma de Mallorca, Spanien), av den 24 november 2022 (C-765/22) respektive den 25 november 2022 (C-772/22), som inkom till domstolen den 16 december 2022 respektive den 19 december 2022, i målen

Luis Carlos,

Severino,

Isidora,

Angélica,

Paula,

Luis Francisco,

Delfina

mot

Air Berlin Luftverkehrs KG, Sucursal en España (C-765/22),

och

Victoriano,

Bernabé,

* Rättegångsspråk: spanska.

Jacinta,

Sandra,

Patricia,

Juan Antonio,

Verónica

mot

Air Berlin Luftverkehrs KG, Sucursal en España,

Air Berlín PLC & Co. Luftverkehrs KG (C-772/22),

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Jürimäe (referent), domstolens ordförande K. Lenaerts, tillika tillförordnad domare på tredje avdelningen, samt domarna N. Piçarra, N. Jääskinen och M. Gavalec,

generaladvokat: J. Richard de la Tour,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– Luis Carlos, Severino, Isidora, Angélica, Paula, Luis Francisco, Delfina, Victoriano, Bernabé, Jacinta, Sandra, Patricia, Juan Antonio och Verónica genom A. Martínez Domingo, abogado, och M.I. Muñoz García, procuradora,

– Air Berlin Luftverkehrs KG, Sucursal en España, genom L.A. Martín Bernardo, administrador concursal,

– Spaniens regering, genom A. Ballesteros Panizo, i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom S. Pardo Quintillán och W. Wils, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Respektive begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av dels artiklarna 7.1, 7.2 g och h och 35 jämförda med skäl 72 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/848 av den 20 maj 2015 om insolvensförfaranden (EUT L 141, 2015, s. 19), dels artiklarna 3.2, 21.1, 21.2 och 34 i samma förordning.

2 Begäran har framställts i två mål. Det första, mellan å ena sidan Luis Carlos, Severino, Isidora, Angélica, Paula, Luis Francisco och Delfina och å andra sidan Air Berlin Luftverkehrs KG, Sucursal en España (nedan kallat Air Berlin Spanien), rör bestridande av den tillgångsförteckning och den borgenärsförteckning som lagts fram av förvaltaren i det sekundära insolvensförfarande som inletts i Spanien mot Air Berlin Spanien (mål C-765/22). Det andra, mellan å ena sidan Victoriano, Barnabé, Jacinta, Sandra, Patricia, Juan Antonio och Véronica och å andra sidan Air Berlin Spanien och Air Berlin PLC & Co. Luftverkehrs KG (nedan kallat Air Berlin), rör bestridande av en handling genom vilken tillgångar flyttades ut ur Spanien (mål C-772/22).

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Skälen 3, 22, 23, 40, 46, 48, 66–68 och 72 i förordning 2015/848 har följande lydelse:

”(3) För att den inre marknaden ska fungera väl krävs det att gränsöverskridande insolvensförfaranden fungerar effektivt och smidigt. Denna förordning behöver antas för att uppnå detta mål, som faller inom området för rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor i den mening som avses i artikel 81 i fördraget.

…

(22) Denna förordning utgår från det förhållandet att ett enda allmängiltigt insolvensförfarande inom hela [Europeiska] unionen knappast kan genomföras eftersom det finns så stora skillnader i materiell rätt. Mot bakgrund av detta skulle det ofta leda till svårigheter om rättsordningen i den stat där förfarandet inleds tillämpades undantagslöst. Detta gäller till exempel för de mycket skiftande nationella lagar om säkerhetsrätter som finns i medlemsstaterna. Utformningen av de förmånsrätter som vissa borgenärer åtnjuter vid insolvensförfaranden skiljer sig ibland också fullständigt åt. Vid nästa översyn av denna förordning kommer det att bli nödvändigt att fastställa ytterligare åtgärder för att förbättra förmånsrätterna för anställda på europeisk nivå. Denna förordning bör ta hänsyn till dessa skiftande nationella lagstiftningar på två olika sätt. Det bör å ena sidan anges särskilda bestämmelser om tillämplig lag för vissa typer av rättsliga relationer (t.ex. sakrätter och anställningsavtal). Det föreskrivs å andra sidan att det förutom ett huvudinsolvensförfarande med allmän räckvidd även ska finnas nationella förfaranden som bara omfattar tillgångar i den stat där förfaranden inleds.

(23) Förordningen gör det möjligt att inleda huvudinsolvensförfaranden i den medlemsstat i vilken platsen där gäldenären har sina huvudsakliga intressen finns. Dessa förfaranden har allmän räckvidd och de avser att omfatta gäldenärens samtliga tillgångar. För att skydda intressen av olika slag tillåter denna förordning att sekundära insolvensförfaranden inleds och löper parallellt med huvudinsolvensförfarandet. Ett sekundärt insolvensförfarande får

inledas i den medlemsstat där gäldenären har ett driftsställe. Verkan av sekundära insolvensförfaranden är begränsade till tillgångar som finns i den staten. Tvingande regler för samordning med huvudinsolvensförfarandena tillgodoser behovet av enhetlighet i unionen.

…

(40) Sekundära insolvensförfaranden kan tjäna olika syften, förutom skydd av lokala intressen. Det kan uppkomma fall när den egendom som insolvensförfarandet avser är alltför komplex för att förvaltas som en enhet eller när skillnaderna i de berörda rättssystemen är så stora att svårigheter kan uppstå genom att verkningarna av rättsordningen i den stat där förfarandet inleds utsträcks till att omfatta övriga medlemsstater där tillgångarna finns. Av detta skäl får förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet begära att ett sekundärt insolvensförfarande inleds när detta krävs för en effektiv förvaltning av den egendom som insolvensförfarandet avser.

…

(46) För att säkerställa effektivt skydd av lokala intressen bör förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet inte kunna realisera eller omlokalisera tillgångar, på ett oegentligt sätt, i den medlemsstat där ett driftsställe är beläget, särskilt om det sker för att motverka möjligheterna att faktiskt kunna tillgodose sådana intressen om ett sekundärt insolvensförfarande inleds därefter.

…

(48) … För att säkerställa huvudinsolvensförfarandenas dominerande roll bör förvaltaren i detta förfarande ges flera möjligheter att ingripa i sekundära insolvensförfaranden som pågår samtidigt. …

…

(66) I denna förordning bör anges, för de områden som den omfattar, enhetliga lagvalsregler som inom sitt tillämpningsområde ersätter nationella internationellt privaträttsliga regler. Om inte annat anges bör rättsordningen i den medlemsstat där förfarandet inleds vara tillämplig (*lex concursus*). Denna lagvalsregel bör gälla både för huvudinsolvensförfaranden och lokala förfaranden. *Lex concursus* bestämmer samtliga verkningar av insolvensförfarandet; såväl processuella som materiella, för berörda personer och rättsliga förhållanden. *Lex concursus* anger alla förutsättningar för att inleda, genomföra och slutföra ett insolvensförfarande.

(67) Automatiskt erkännande av ett insolvensförfarande på vilket den inledande medlemsstatens lagstiftning vanligen tillämpas kan hämma tillämpningen av de regler enligt vilka transaktioner genomförs i andra medlemsstater. För att skydda berättigade förväntningar och säkerheten vid transaktioner i andra medlemsstater än den medlemsstat där förfaranden inleds bör det anges ett antal undantag från den allmänna regeln.

(68) Det finns ett särskilt behov av en särreglering när det gäller sakrättsliga frågor eftersom dessa sakrätter är mycket viktiga för kreditgivningen. Grunderna, giltigheten och omfattningen av dessa sakrätter bör därför i allmänhet regleras enligt *lex situs* rättsordning och bör inte beröras av att ett insolvensförfarande inleds. En sakrättsligt skyddad rättsinnehavare bör därför kunna bibehålla sin rätt att separera egendom som omfattas av skyddet. Om tillgångarna är sakrättsligt skyddade enligt *lex situs* i en medlemsstat men huvudinsolvensförfarandet genomförs i en annan medlemsstat, kan förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet begära att ett sekundärt insolvensförfarande inleds vid den domstol som är behörig om en sakrätt görs gällande och om gäldenären har ett driftsställe där. Om något sekundärt insolvensförfarande inte inleds, bör eventuellt överskott vid försäljning av en tillgång som omfattas av sakrätt tillföras förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet.

…

(72) För att skydda arbetstagarna och sysselsättningen bör de verkningar som insolvensförfarandet har för anställningsförhållandena och för parternas rättigheter och skyldigheter regleras genom den rättsordning som är tillämplig på anställningsavtalet i fråga enligt allmänna regler om lagval. I fall där upphörande av anställningsavtal kräver en domstols eller en administrativ myndighets godkännande bör dessutom den medlemsstat där gäldenären har ett driftsställe vara fortsatt behörig att bevilja ett sådant godkännande även om inget insolvensförfarande har inletts i den medlemsstaten. Alla andra frågor rörande insolvensrätt, till exempel huruvida arbetstagarnas fordringar ska skyddas genom förmånsrätt och vilken prioritet denna förmånsrätt i förekommande fall ska ha, bör regleras enligt den medlemsstats rättsordning där insolvensförfarandet (huvudinsolvensförfarande eller sekundärt insolvensförfarande) har inletts förutom i de fall där ett åtagande har gjorts för att undvika sekundära insolvensförfaranden i enlighet med denna förordning.”

4 Artikel 2 i den förordningen, som har rubriken ”Definitioner”, föreskriver följande:

”I denna förordning gäller följande definitioner:

…

5. ***förvaltare***: varje person eller institution som, även tillfälligt, har till uppgift att
   i) kontrollera och godkänna fordringar som lämnats in i insolvensförfarandet,
   ii) representera borgenärernas gemensamma intresse,
   iii) helt eller delvis förvalta tillgångar över vilka gäldenären berövats sin rådighet,
   iv) realisera de tillgångar som avses i led iii, eller
   v) övervaka förvaltningen av gäldenärens verksamheter.

…

7. ***beslut om att inleda ett insolvensförfarande:***
   i) ett beslut av en domstol att inleda ett insolvensförfarande eller bekräfta att ett sådant förfarande har inletts, och
   ii) ett beslut av en domstol att utse en förvaltare.

8. ***tidpunkten för inledande av förfarandet***: den tidpunkt från vilken beslutet att inleda insolvensförfarandet gäller, oavsett om beslutet är slutligt eller inte.

…

11. ***lokal borgenär***: en borgenär vars fordringar på gäldenären uppkommit till följd av eller i samband med verksamheten vid ett driftsställe i en annan medlemsstat än den medlemsstat där platsen för gäldenärens huvudsakliga intressen finns.

…”

5 Artikel 3 i förordningen har rubriken ”Internationell behörighet”. Artikel 3.1–3.3 föreskrivs följande:

”1. Domstolarna i den medlemsstat inom vars territorium platsen för gäldenärens huvudsakliga intressen finns, har behörighet att inleda ett insolvensförfarande (nedan kallat *huvudinsolvensförfarande*). Platsen för de huvudsakliga intressena ska vara den plats där gäldenären vanligtvis förvaltar sina intressen på ett sätt som kan fastställas av tredje man.

…

2. När platsen där en gäldenärs huvudsakliga intressen finns befinner sig inom en medlemsstats territorium, har domstolarna i en annan medlemsstat behörighet att inleda ett insolvensförfarande endast om gäldenären har ett driftsställe i den senare medlemsstaten. Verkningarna av detta förfarande får enbart omfatta gäldenären tillhörig egendom som finns inom den senare medlemsstatens territorium.

3. När ett insolvensförfarande har inletts i enlighet med punkt 1, ska förfaranden som inleds därefter i enlighet med punkt 2 vara sekundära insolvensförfaranden.”

6 Artikel 6 i förordningen har rubriken ”Behörighet att pröva en talan som är en direkt följd av insolvensförfarandet och har ett nära samband med detta”. Artikel 6.1 föreskriver följande:

”Domstolarna i den medlemsstat inom vars territorium insolvensförfarandet har inletts i enlighet med artikel 3 ska vara behöriga att pröva en talan som är direkt hänförlig till insolvensförfarandet och har ett nära samband med detta, till exempel en talan om återvinning.”

7 Artikel 7 i förordning 2015/848, med rubriken ”Tillämplig lag”, har följande lydelse:

”1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning ska lagen i den medlemsstat inom vars territorium insolvensförfarandet inleds (nedan kallad *inledandestaten*) vara tillämplig på insolvensförfarandet och dess verkningar.

2. Lagen i inledandestaten ska bestämma förutsättningarna för att inleda ett förfarande, samt för att genomföra och slutföra det. Den ska särskilt fastställa

…

g) de fordringar som ska anmälas gentemot den egendom som insolvensförfarandet avser och hur de fordringar ska behandlas, som uppkommit efter det att insolvensförfarandet har inletts,

h) regler om hur fordringar ska anmälas, styrkas och godtas,

…

m) regler om vilka återvinningsbestämmelser eller liknande bestämmelser som är tillämpliga.”

8 Artikel 8 i förordningen, med rubriken ”Tredje mans sakrättsliga skydd”, föreskriver följande:

”1. Borgenärs eller tredje mans sakrättsliga skydd beträffande materiell eller immateriell, fast eller lös egendom, både särskilda tillgångar och en samling obestämda tillgångar som en helhet och som ändras vid olika tidpunkter, som tillhör gäldenären och som vid den tidpunkt när ett insolvensförfarande inleds finns i en annan medlemsstat, ska inte påverkas av att ett insolvensförfarande inleds i en annan medlemsstat.

…

4. Punkt 1 hindrar inte återvinningstalan enligt artikel 7.2 m.”

9 Artikel 10 i förordningen, med rubriken ”Återtagandeförbehåll”, föreskriver följande:

”1. En säljares återtaganderätt påverkas inte av att ett insolvensförfarande inleds beträffande köparen, om varan då förfarandet inleds finns i en annan medlemsstat än inledandestaten.

2. Att ett insolvensförfarande inleds beträffande en säljare, efter det att han har levererat en vara, ska inte utgöra grund för att häva köpeavtalet och ska inte hindra köparen från att förvärva varan, om varan då förfarandet inleds finns i en annan medlemsstat än inledandestaten.

3. Punkterna 1 och 2 påverkar inte återvinningstalan enligt artikel 7.2 m.”

10 Artikel 13 i förordningen, med rubriken ”Anställningsavtal”, föreskriver följande:

”1. Verkan av ett insolvensförfarande på anställningsavtal och anställningsförhållanden ska uteslutande regleras av den medlemsstats lag som är tillämplig på anställningsavtalet.

2. Domstolarna i den medlemsstat i vilken ett sekundärt insolvensförfarande får inledas ska vara fortsatt behöriga att godkänna uppsägningen eller ändringen av de avtal som avses i denna artikel, även om inget insolvensförfarande har inletts i den medlemsstaten.

Första stycket ska även gälla för en myndighet som enligt nationell rätt är behörig att godkänna uppsägningen eller ändringen av de avtal som avses i denna artikel.”

11 Artikel 21 i förordningen har rubriken ”Förvaltarens behörighet”. Artikel 21.1 och 21.2 stadgar följande:

”1. En förvaltare som har utsetts av en domstol som är behörig enligt artikel 3.1 har samma behörighet inom andra medlemsstaters territorier som denne har enligt lagen i inledandestaten, så länge inget annat insolvensförfarande har inletts eller säkerhetsåtgärder av motsatt innebörd har vidtagits till följd av en begäran om att ett insolvensförfarande ska inledas i denna andra stat. Förvaltaren har under alla förhållanden rätt att överföra gäldenärens egendom från den medlemsstats territorium inom vilket den befinner sig, om inte annat följer av artiklarna 8 och 10.

2. En förvaltare som har utsetts av en domstol som är behörig enligt artikel 3.2, får i en annan medlemsstat, utom rätta eller vid domstol, göra gällande att lös egendom efter det att ett insolvensförfarande har inletts har överförts från inledandestaten till den andra medlemsstaten. Förvaltaren får också vidta åtgärder i borgenärernas intresse avseende återvinning.”

12 Kapitel III i förordningen, med rubriken ”Sekundära insolvensförfaranden”, innehåller bland annat artiklarna 34–36.

13 I artikel 34, med rubriken ”Förutsättningar för att inleda ett förfarande”, föreskrivs följande:

”Om ett huvudinsolvensförfarande har inletts av en domstol i en medlemsstat och erkänts i en annan medlemsstat, får en domstol i den andra medlemsstaten som är behörig enligt artikel 3.2 inleda ett sekundärt insolvensförfarande i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel. Om huvudinsolvensförfarandet förutsätter att gäldenären är insolvent, ska gäldenärens insolvens inte prövas på nytt i den medlemsstat där ett sekundärt insolvensförfarande får inledas. Verkningarna av ett sekundärt insolvensförfarande ska vara begränsade till egendom som tillhör gäldenären och som finns inom territoriet i den medlemsstat där förfarandet har inletts.”

14 Artikel 35 i samma förordning, med rubriken ”Tillämplig lag”, har följande lydelse:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning ska lagen i den medlemsstat inom vars territorium ett sekundärt insolvensförfarande inleds vara tillämplig på det sekundära insolvensförfarandet.”

15 I artikel 36 i förordning 2015/848, med rubriken ”Rätt att göra ett åtagande för att undvika ett sekundärt insolvensförfarande”, föreskrivs följande:

”1. För att undvika att ett sekundärt insolvensförfarande inleds får förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet göra ett ensidigt åtagande (nedan kallat *åtagandet*) avseende tillgångar som finns i den medlemsstat där ett sekundärt insolvensförfarande kan inledas så att denne vid fördelningen av dessa tillgångar eller behållningen av realiseringen av dessa tillgångar kommer att följa de regler om utdelning och förmånsrätt enligt nationell rätt som borgenärer skulle ha haft om ett sekundärt insolvensförfarande hade inletts i den medlemsstaten. I åtagandet ska de faktiska omständigheter som det bygger på anges, i synnerhet beträffande värdet av de tillgångar som finns i den berörda medlemsstaten och de alternativ som står till buds för realisering av sådana tillgångar.

2. Om ett åtagande har gjorts i enlighet med denna artikel ska den lag som är tillämplig på fördelningen av behållningen av realiseringen av de tillgångar som avses i punkt 1, företrädesordningen och de rättigheter borgenärerna har i förhållande till de tillgångar som avses i punkt 1 vara lagen i den medlemsstat där ett sekundärt insolvensförfarande skulle ha kunnat inledas. Relevant tidpunkt för att fastställa de tillgångar som avses i punkt 1 ska vara den tidpunkt då åtagandet görs.

…

5. Åtagandet ska godkännas av de kända lokala borgenärerna. … Förvaltaren ska informera de kända lokala borgenärerna om åtagandet, reglerna och förfarandena för dess godkännande och om omröstningen och om åtagandets godkännande eller avvisande.

6. Ett åtagande som ges och godkänns i enlighet med denna artikel ska vara bindande för boet. Om ett sekundärt insolvensförfarande inleds i enlighet med artikel 37 och 38 ska förvaltaren i

huvudinsolvensförfarandet överföra de eventuella tillgångar som denne hade överfört från denna medlemsstats territorium efter det att åtagandet gjordes, eller om dessa tillgångar redan har realiserats, behållningen av dessa, till förvaltaren i det sekundära insolvensförfarandet.

…”

16 Artikel 45 i förordningen har rubriken ”Utövandet av borgenärsrättigheter”. Enligt artikel 45.1 har ”[v]arje borgenär … rätt att anmäla sina fordringar i huvudinsolvensförfarandet och i vilket sekundärt insolvensförfarande som helst”.

Spansk rätt

17 Enligt artiklarna 231, 232 och 238 i Ley Concursal (insolvenslagen), i dess lydelse enligt Real Decreto Legislativo 1/2020 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Concursal (kungligt lagstiftningsdekret 1/2020 om godkännande av den omarbetade insolvenslagen) av den 5 maj 2020 (BOE nr 127 av den 7 maj 2020), tillkommer talerätten i första hand konkursförvaltaren. Borgenärerna kan emellertid i andra hand tillerkännas denna ställning när de skriftligen har begärt att förvaltaren ska väcka talan och denne inte har väckt talan inom två månader från anmodan att vidta åtgärder.

18 Artikel 242 i insolvenslagen har följande lydelse:

”Med fordringar mot konkursboet avses

…

8.° fordringar som uppkommit på grund av att konkursgäldenären har bedrivit yrkesverksamhet eller näringsverksamhet efter konkursbeslutet. Denna regel omfattar arbetsrättsliga fordringar som avser den perioden, däribland avgångsvederlag på grund av uppsägning eller upphörande av anställning som skett efter konkursbeslutet …

…”

Målen vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

19 Genom beslut av den 1 november 2017 inledde Amtsgericht Charlottenburg (Distriktsdomstolen i Charlottenburg, Tyskland) ett huvudinsolvensförfarande avseende Air Berlin. Bolaget upphörde med sin verksamhet efter det att förfarandet hade inletts. Därefter inleddes, genom ett beslut av den 6 november 2020, ett sekundärt insolvensförfarande i Spanien avseende samma bolag, som hade ett driftsställe i Spanien genom Air Berlin Spanien.

20 Klagandena, som var anställda vid Air Berlin Spanien, sades upp till följd av att Air Berlins verksamhet upphörde.

Mål C-765/22

21 Klagandena väckte talan vid spansk domstol för att bestrida lagenligheten av uppsägningarna.

22 Genom dom av den 30 april 2018 ogiltigförklarade Audiencia Nacional (Sala de lo Social) (Högsta domstolen, avdelningen för arbetsrättsliga mål, Spanien) uppsägningarna med verkan från och med den 24 november 2017, med motiveringen att det inte framgick att konkursförvaltaren i huvudinsolvensförfarandet hade inlett ett insolvensförfarande i Spanien i syfte att erhålla insolvensdomstolens rättsliga godkännande och att han inte hade tillhandahållit arbetstagarnas rättsliga företrädare den obligatoriska dokumentationen.

23 Eftersom Air Berlin inte kunde återinsätta klagandena i tjänst, förpliktades bolaget att betala vissa belopp i form av ersättningar och löner som hade förfallit till betalning under den process som förts mot uppsägningarna.

24 Klagandena, som då var lokala borgenärer i den mening som avses i artikel 2 led 11 i förordning 2015/848, anmälde sina fordringar i huvudinsolvensförfarandet i Tyskland och i det sekundära insolvensförfarandet i Spanien, med stöd av artikel 45.1 i förordning 2015/848.

25 I huvudinsolvensförfarandet erkändes dessa fordringar som prioriterade, eftersom de enligt tysk lagstiftning ansågs vara massafordringar. Inom ramen för det sekundära insolvensförfarandet ansåg den utsedda förvaltaren däremot att klagandens fordringar var konkursfordringar, vilka följaktligen klassificerades som fordringar med allmän förmånsrätt eller oprioriterade fordringar. Enligt den hänskjutande domstolen avser nämligen hänvisningen i artikel 242 led 8 i insolvenslagen till arbetsrättsliga fordringar som har uppkommit eller anmälts genom domstolsbeslut efter inledandet av insolvensförfarandet sådana fordringar som har uppkommit eller meddelats efter det att det sekundära insolvensförfarandet inletts, och inte sådana fordringar som har uppkommit eller meddelats efter det att huvudinsolvensförfarandet inletts.

26 Klagandena väckte talan vid Juzgado de lo Mercantil n.° 1 de Palma de Mallorca (Handelsdomstol nr 1 i Palma de Mallorca, Spanien), som är den hänskjutande domstolen, och bestred den sålunda upprättade förteckningen över borgenärer i fråga om erkännande av och förmånsrätt för deras fordringar. De har gjort gällande att den ”insolvensförklaring” som avses i artikel 242 led 8 i insolvenslagen med nödvändighet hänvisar till huvudinsolvensförfarandet, vilket innebär att deras lönefordringar, som uppkommit efter det att huvudinsolvensförfarandet inletts, med tillämpning av denna bestämmelse ska kvalificeras som massafordringar.

27 Den hänskjutande domstolen anser för det första att insolvenslagen, såsom framgår av artiklarna 7.1, 7.2 g och h och 35 i förordning 2015/848, förefaller vara tillämplig lag för att fastställa vilka fordringar som ska anmälas gentemot den egendom som insolvensförfarandet avser och hur de fordringar ska behandlas, som uppkommit efter det att insolvensförfarandet har inletts.

28 Den hänskjutande domstolen är dessutom osäker på vilket datum för inledandet av insolvensförfarandet som ska beaktas vid kvalificeringen av fordringarna i det nationella målet. Eftersom de spanska arbetsrättsliga domstolarnas avgöranden meddelades efter det att huvudinsolvensförfarandet hade inletts, men innan det sekundära insolvensförfarandet inleddes, var fordringarna i det nationella målet antingen massafordringar eller konkursfordringar enligt det insolvensförfarande som ska beaktas enligt artikel 242 led 8 i insolvenslagen.

29 Den hänskjutande domstolen har konstaterat att den tolkning som konkursförvaltaren har gjort gällande inom ramen för det sekundära insolvensförfarandet är förenlig med en bokstavstolkning av artikel 242 led 8 i insolvenslagen. Den hänskjutande domstolen anser emellertid att denna

tolkning skulle kunna strida mot en systematisk tolkning av artiklarna 7.1, 7.2 g och h och 35 jämförda med skäl 72 i förordning 2015/848, inom ramen för det universella blandade förfarande som förordningen syftar till.

30 Detta skulle i än högre grad kunna vara fallet då ett av syftena med att inleda sekundära insolvensförfaranden, enligt skälen 23 och 40 i samma förordning, är just skyddet för lokala intressen. Det skulle i detta sammanhang vara inkonsekvent om det i förordning 2015/848 föreskrivs att förmånsrätten för arbetstagares fordringar i syfte att skydda lokala intressen ska fastställas i enlighet med insolvenslagstiftningen i inledningsstaten, men att tillämpningen av den lagstiftningen skulle leda till ett resultat som skadar de intressen som eftersträvas.

31 Mot denna bakgrund beslutade Juzgado de lo Mercantil n.° 1 de Palma de Mallorca (Handelsdomstol nr 1 i Palma de Mallorca) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Vid utformningen av det blandade universella förfarandet enligt [förordning 2015/848], som innebär att det är möjligt att inleda sekundära förfaranden som bara omfattar tillgångar som är belägna i den stat där förfarandet inleddes, kan artiklarna 35 och 7.1 och 7.2 g och h jämförda med skäl 72 [i den förordningen] tolkas så, att lagen i den stat där det sekundära förfarandet inleddes tillämpas för att avgöra ’hur de fordringar ska behandlas, som uppkommit efter det att insolvensförfarandet har inletts’ avser fordringar som uppkommit efter det att huvud[insolvens]förfarandet inleddes och inte efter det att det sekundära [insolvens]förfarandet inleddes?”

Mål C-772/22

32 När huvudinsolvensförfarandet inleddes den 1 november 2017 hade Air Berlin tillgångar och rättigheter i Spanien. Bland dessa fanns en fordran med en säkerhet i fast egendom i form av fastigheter registrerade i fastighetsregister nr 2 i Ciudad Real (Spanien). Ägare var CR Aeropuertos SL. Ett insolvensförfarande inleddes mot sistnämnda bolag vid Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Ciudad Real (Förstainstansdomstol nr 4 i Ciudad Real, Spanien), och Air Berlin tillerkändes en fordran med särskild förmånsrätt.

33 Efter det att förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet gjort gällande Air Berlins rättigheter beslutade nämnda domstol den 10 maj 2019 att ett belopp på 1 061 291,86 euro skulle överföras till förvaltarens förvaltningskonto som betalning av fordran med särskild förmånsrätt.

34 Före överföringen hade nämnda domstol begärt och erhållit bevis om godkännande från den tyska domstol där huvudinsolvensförfarandet inletts. Nämnda spanska domstol hade dock inte underrättats om att Juzgado de lo Social nº 5 de Palma de Mallorca (Arbetsdomstol nr 5 i Palma de Mallorca, Spanien) den 24 januari 2018 hade beslutat om kvarstad på de tillgångar och rättigheter som var knutna till Air Berlin Spanien för att garantera betalning av en arbetsrättslig fordran på 245 996,93 euro till förmån för en av klagandena.

35 Klagandena väckte talan vid Juzgado de lo Mercantil nº 1 de Palma de Mallorca (Handelsdomstol nr 1 i Palma de Mallorca), som är den hänskjutande domstolen, om ogiltigförklaring av den rättsakt genom vilken tillgångarna hade flyttats ut från Spanien. De har i den processen gjort gällande att förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet på ett sätt som utgjorde missbruk flyttat de tillgångar som fanns i den medlemsstat där ett sekundärt insolvensförfarande kunde inledas på

grund av förekomsten av ett driftsställe. De har hävdat att artiklarna 34 och 36 samt skäl 46 i förordning 2015/848 därmed har åsidosatts. De lokala borgenärerna skulle lida skada, eftersom denna handling hindrade dem från att få sina fordringar betalda.

36 Klagandena har tillagt att de har diskriminerats i förhållande till andra arbetstagare i huvudinsolvensförfarandet avseende Air Berlin, eftersom inga pengar har betalats ut till dem.

37 Den hänskjutande domstolen anser att det är nödvändigt att få klarhet i hur förordningen ska tolkas.

38 Den hänskjutande domstolen vill för det första få klarlagt hur konkursboet i ett sekundärt insolvensförfarande är sammansatt och närmare bestämt vilka tidsfaktorer som ska beaktas för att fastställa vilka tillgångar och rättigheter som ingår i boet.

39 För det andra vill den hänskjutande domstolen få klarlagt om det eventuellt är olagligt och utgör missbruk att flytta tillgångar från det land där driftsstället är beläget.

40 Den hänskjutande domstolen har påpekat att artikel 21.1 i förordning 2015/848 medger att förvaltaren överför gäldenärens egendom från den medlemsstat där den befinner sig.

41 I förevarande fall är frågan huruvida förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet, på grundval av denna befogenhet, kan flytta gäldenärens tillgångar från medlemsstaten när denne vet att ett sekundärt insolvensförfarande sannolikt kommer att inledas och trots ett domstolsbeslut om kvarstad.

42 För det tredje vill den hänskjutande domstolen få klarlagt om borgenärerna har rätt att väcka återvinningstalan mot förvaltarens rättshandlingar i huvudinsolvensförfarandet.

43 Den hänskjutande domstolen har på den punkten påpekat att artikel 6.1 i förordning 2015/848 uttryckligen anger att domstolarna i den medlemsstat där insolvensförfarandet har inletts i enlighet med artikel 3 ska vara behöriga att pröva en återvinningstalan.

44 Samma domstol hyser emellertid tvivel om huruvida den talan som väckts av klagandena utgör en återvinningstalan i den mening som avses i artikel 21.2 i förordningen, eftersom deras talan avser en handling som utförts av förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet och inte av gäldenären.

45 Även om en sådan förvaltare agerar i gäldenärens namn och för dennes räkning, utförs denna handling inte av gäldenären, utan av nämnda förvaltare vid utövandet av sin befogenhet enligt artikel 21.1 i förordning 2015/848 att överföra gäldenärens egendom från den medlemsstat där den befinner sig.

46 Den hänskjutande domstolen anser därför att en tolkning av artikel 21.2 i förordning 2015/848 är nödvändig för att avgöra om en sådan rättshandling, som företagits av förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet, kan återvinnas på begäran av förvaltaren i det sekundära insolvensförfarandet.

47 Svaret på den frågan gör det nämligen möjligt för den hänskjutande domstolen att avgöra om de lokala borgenärerna har rätt att väcka talan i det nationella målet i enlighet med bestämmelserna om borgenärers andrahandstalerätt enligt artiklarna 232 och 238 i insolvenslagen.

48 Mot denna bakgrund beslutade Juzgado de lo Mercantil no 1 de Palma de Mallorca (Handelsdomstol nr 1 i Palma de Mallorca) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1) Kan artiklarna 3.2 och 34 [i förordning 2015/848] tolkas så, att de tillgångar som är belägna i den stat där det sekundära [insolvens]förfarandet inleddes och som rättsverkningarna av förfarandet är begränsade till, bara är de tillgångar som finns när det sekundära [insolvens]förfarandet inleds och inte de som fanns när huvud[insolvens]förfarandet inleddes?

2) Kan artikel 21.1 i [förordning 2015/848] tolkas så, att behörigheten att överföra tillgångar tillhörande gäldenären från den medlemsstat där de befinner sig, när förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet har kännedom om att lokala borgenärer har en arbetsrättslig fordran som erkänts genom domstolsavgörande och samt att kvarstad av tillgångar beslutats av en arbetsrättslig domstol i den medlemsstaten, omfattar behörigheten att överföra tillgångar tillhörande gäldenären från den medlemsstat där tillgångarna finns, eller att ett sekundärt insolvensförfarande ska inledas i enlighet med artiklarna 36 och 37 i [denna förordning]?

3) Kan artikel 21.2 i [förordning 2015/848] tolkas så, att den behörighet att väcka återvinningstalan som förvaltaren i det sekundära insolvensförfarandet har enligt denna bestämmelse är tillämplig i en sådan situation som den som beskrivs, där det begärs att den förvaltare som utsetts i huvudinsolvensförfarandet ska få sin rättshandling upphävd?”

Prövning av tolkningsfrågorna

49 Det ska inledningsvis preciseras att i den mån som förordning 2015/848 har upphävt och ersatt rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden (EGT L 160, 2000, a. 1), gäller domstolens tolkning av bestämmelserna i sistnämnda förordning även för bestämmelserna i den förstnämnda förordningen, när dessa bestämmelser kan anses motsvara varandra.

Tolkningsfrågan i mål C-765/22

50 Den hänskjutande domstolen har ställt sin enda fråga i mål C-765/22 för att få klarhet i huruvida artiklarna 7 och 35 jämförda med skäl 72 i förordning 2015/848 ska tolkas så, att lagen i den stat där det sekundära insolvensförfarandet inletts endast ska tillämpas med avseende på fordringar som uppkommit efter inledandet av detta förfarande, och inte med avseende på fordringar som uppkommit mellan inledandet av huvudinsolvensförfarandet och inledandet av det sekundära insolvensförfarandet.

51 Vad gäller lydelsen av de relevanta bestämmelserna ska det påpekas att såväl artikel 7.1 i förordning 2015/848, som är tillämplig på både huvudförfaranden och sekundära förfaranden, som artikel 35 i förordningen, som endast avser sekundära förfaranden, hänvisar till lagen i den medlemsstat där förfarandet inleddes.

52 Enligt artikel 2 led 8 i förordningen är tidpunkten för inledande av förfarandet den tidpunkt från vilken beslutet att inleda insolvensförfarandet gäller, oavsett om beslutet är slutligt eller inte.

53 För det andra preciserar artikel 7.2 g i samma förordning att lagen i den medlemsstat där förfarandet har inletts bland annat ska fastställa hur de fordringar ska behandlas, som uppkommit efter det att insolvensförfarandet har inletts.

54 Det följer av dessa yttranden att artikel 7.1 i förordning 2015/848 är en lagvalsregel. Denna kvalificering bekräftas för övrigt av skäl 66 i förordningen, som anger att de enhetliga lagvalsreglerna i förordningen ersätter nationella internationellt privaträttsliga regler (se, analogt, dom av den 22 november 2012, Bank Handlowy och Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, punkt 47).

55 Det framgår visserligen av skäl 72 i förordningen att insolvensförfarandets verkningar på anställningsförhållanden och deras upphörande och på parternas rättigheter och skyldigheter i sådana förhållanden bör regleras genom den rättsordning som är tillämplig på anställningsavtalet i fråga och inte enligt lagen i den stat där insolvensförfarandet inleds. Där preciseras emellertid uttryckligen att detta undantag inte är tillämpligt på frågan huruvida arbetstagarnas fordringar ska skyddas genom förmånsrätt och vilken prioritet denna förmånsrätt i förekommande fall ska ha.

56 Eftersom en bestämmelse som avviker från den principen ska tolkas restriktivt (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 januari 2001, kommissionen/Spanien, C-83/99, EU:C:2001:31, punkt 19, och dom av den 10 mars 2005, EasyCar, C-336/03, EU:C:2005:150, punkt 21), måste detta med nödvändighet gälla för artikel 13 i förordning 2015/848, som utgör ett undantag från principen om *lex concursus*, som slås fast i skäl 66 i förordningen.

57 Av detta följer att frågan om hur sådana fordringar som de i målet, vilka har uppkommit efter inledandet av huvudinsolvensförfarandet, och som rör erkännande av och förmånsrätt för dessa, omfattas av tillämpningsområdet för artikel 7.2 g i förordning 2015/848, som innehåller en uttrycklig hänvisning till lagen i inledningsstaten. Denna fråga ska följaktligen avgöras enligt *lex concursus*, som är tillämplig lag på denna grund (se, analogt, dom av den 22 november 2012, Bank Handlowy och Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, punkt 50).

58 Vidare stöder en systematisk tolkning av förordningen denna tolkning av artiklarna 7 och 35 i förordning 2015/848, det vill säga att det är lagen i inledandestaten som avgör hur fordringar som uppkommit efter inledandet av insolvensförfarandet ska behandlas.

59 För det första framgår det av artiklarna 3.2 och 34 i förordning 2015/848 att verkningarna av ett sekundärt insolvensförfarande ska vara begränsade till egendom som tillhör gäldenären och som finns i den medlemsstat där förfarandet har inletts (se, analogt, dom av den 11 juni 2015, Comité d'entreprise de Nortek Networks m.fl., C-649/13, EU:C:2015:384, punkt 48, och dom av den 14 november 2018, Wiemer & Trachte, C-296/17, EU:C:2018:902, punkt 40).

60 För det andra gör tillämpligheten av principen om *lex concursus* vid tidpunkten för inledandet av det sekundära insolvensförfarandet det möjligt att enkelt identifiera tillämplig lag, samtidigt som den möjlighet som artikel 45 i samma förordning ger borgenärerna att anmäla sina fordringar inte bara inom ramen för huvudinsolvensförfarandet utan även inom ramen för alla sekundära insolvensförfaranden iakttas.

61 För det tredje är en sådan tolkning, med hänsyn till att artikel 7 i förordning 2015/848 är en lagvalsregel, även förenlig med förordningens syfte, som inte är att inrätta ett enhetligt insolvensförfarande utan, såsom framgår av skäl 3 i förordningen, att säkerställa att

gränsöverskridande insolvensförfaranden fungerar effektivt. Som domstolen redan har haft tillfälle att slå fast, innehåller den förordningen bestämmelser om behörighet och erkännande samt om tillämplig rätt på detta område (se, analogt, dom av den 22 november 2012, Bank Handlowy och Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, punkt 45). Behandlingen av fordringar som uppkommit efter det att det insolvensförfarande som avses i artikel 7 har inletts ska således avgöras med tillämpning av den *lex concursus* som pekas ut som tillämplig.

62 Av det ovan anförda följer att artiklarna 7 och 35 jämförda med skäl 72 i förordning 2015/848 ska tolkas så, att lagen i den stat där det sekundära insolvensförfarandet inletts endast ska tillämpas med avseende på fordringar som uppkommit efter inledandet av detta förfarande, och inte med avseende på fordringar som uppkommit mellan inledandet av huvudinsolvensförfarandet och inledandet av det sekundära insolvensförfarandet.

Tolkningsfrågorna i mål C-772/22

Den första frågan

63 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artiklarna 3.2 och 34 i förordning 2015/848 ska tolkas så, att tillgångarna i den stat där det sekundära insolvensförfarandet inleds endast består av tillgångar som befinner sig i den medlemsstaten vid den tidpunkt då förfarandet inleds eller om den även omfattar tillgångar som befinner sig i den medlemsstaten när huvudinsolvensförfarandet inleddes och som i mellantiden har flyttats av förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet.

64 Såsom framgår av ovan i punkt 59 nämnda rättspraxis framgår det av lydelsen av dessa bestämmelser att verkningarna av ett sekundärt insolvensförfarande är begränsade till de av gäldenärens tillgångar som vid tidpunkten för inledandet av det förfarandet fanns i den medlemsstat där insolvensförfarandet inleddes.

65 Denna tolkning stöds vidare av en systematisk tolkning av förordning 2015/848.

66 Även om det framgår av ordalydelsen i artikel 21.2 i denna förordning att förvaltaren i ett sekundärt insolvensförfarande får göra gällande att lös egendom efter det att ett insolvensförfarande har inletts har överförts från inledandestaten till den andra medlemsstaten, är den möjligheten uttryckligen begränsad till överföringar som gjorts efter det att förfarandet inletts.

67 För det andra föreskrivs i artikel 36.1 i samma förordning även att förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet får göra ett ensidigt åtagande avseende tillgångar som finns i den medlemsstat där ett sekundärt insolvensförfarande kan inledas, i syfte att undvika ett sådant förfarande. Om ett sådant åtagande har gjorts, preciserar artikel 36.6 i samma förordning att om ett sekundärt insolvensförfarande har inletts trots att åtagandet från förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet, ska förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet överföra de eventuella tillgångar som denne hade överfört från denna medlemsstat efter det att åtagandet gjordes.

68 Denna bestämmelse visar unionslagstiftarens vilja att begränsa följderna av att ett sekundärt insolvensförfarande inleds för förvaltarnas handlande i huvudinsolvensförfarandet.

69 Slutligen kan en tolkning av artiklarna 3.2 och 34 i förordning 2015/848 som begränsar tillgångarna i den stat där det sekundära insolvensförfarandet inleds till tillgångar som finns i den medlemsstaten när det förfarandet inleds förena de olika mål som eftersträvas med förordningen, såsom de anges bland annat i skälen 23 och 40.

70 Medan det huvudsakliga syftet med sekundära insolvensförfaranden är att skydda lokala intressen, har huvudinsolvensförfarandet universella verkningar genom att det är tillämpligt på gäldenärens tillgångar i samtliga medlemsstater (se, analogt, dom av den 22 november 2012, Bank Handlowy och Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, punkt 40). I detta system innehar, såsom preciseras i skäl 48 i förordning 2015/848, huvudinsolvensförfarandet den dominerande rollen framför det sekundära insolvensförfarandet (se, analogt, dom av den 22 november 2012, Bank Handlowy och Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, punkt 60). Genom denna förordning genomförs nämligen målet att gränsöverskridande insolvensförfaranden ska fungera effektivt och smidigt genom samordning av huvud- och sekundärförfaranden, samtidigt som huvudinsolvensförfarandet ges företräde (se, analogt, dom av den 22 november 2012, Bank Handlowy och Adamiak, C-116/11, EU:C:2012:739, punkt 72).

71 Av det ovan anförda följer att artiklarna 3.2 och 34 i förordning 2015/848 ska tolkas så, att tillgångarna i den stat där det sekundära insolvensförfarandet inleds endast består av tillgångar som befinner sig i den medlemsstaten vid den tidpunkt då förfarandet inleds.

Den andra frågan

72 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 21.1 i förordning 2015/848 ska tolkas så, att förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet får flytta tillgångar tillhörande gäldenären från en annan medlemsstat än den där huvudinsolvensförfarandet äger rum, trots att förvaltaren känner till dels att lokala borgenärer i denna andra medlemsstat har arbetsrättsliga fordringar mot gäldenären, vilka har erkänts i domstolsavgöranden, dels att tillgångarna har belagts med kvarstad enligt beslut av en arbetsrättslig domstol i sistnämnda medlemsstat.

73 Vad gäller lydelsen av artikel 21.1 i förordning 2015/848 anges där att förvaltaren ”har samma behörighet inom andra medlemsstaters territorier som denne har enligt lagen i inledandestaten, så länge inget annat insolvensförfarande har inletts eller säkerhetsåtgärder av motsatt innebörd har vidtagits till följd av en begäran om att ett insolvensförfarande ska inledas i denna andra stat”. I denna bestämmelse preciseras emellertid uttryckligen att dessa befogenheter inbegriper befogenheten att flytta tillgångar från den medlemsstat där de befinner sig, med det enda förbehållet att artiklarna 8 och 10 i förordningen ska vara tillämpliga. De bestämmelserna avser sakrättsligt skydd för en borgenär eller tredje man respektive återtagandeförbehåll.

74 Såsom erinras om i skälen 67 och 68 i förordningen ska de undantagen, som har till syfte att skydda berättigade förväntningar och säkerheten för transaktioner i andra medlemsstater än den där huvudinsolvensförfarandet inleds, tolkas restriktivt, och dess räckvidd får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta syfte (se, analogt, dom av den 16 april 2015, Lutz, C-557/13, EU:C:2015:227, punkt 34, och dom av den 22 april 2021, Oeltrans Befrachtungsgesellschaft, C-73/20, EU:C:2021:315, punkt 24).

75 Arbetsrättsliga fordringar som innehas av lokala borgenärer och kvarstad på tillgångar, såsom i det nationella målet, kan emellertid inte hindra att förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet flyttar tillgångar från den medlemsstat där det sekundära insolvensförfarandet har inletts, såvida inte dessa fordringar eller kvarstaden avser en sakrätt enligt den lag som är tillämplig enligt artikel 8 i förordningen.

76 Denna tolkning vinner stöd av det sammanhang som artikel 21.1 i förordning 2015/848 ingår i.

77 För det första anger första meningen i artikel 21.2 i förordningen att förvaltaren i ett sekundärt insolvensförfarande får göra gällande att lös egendom ”efter det att ett insolvensförfarande har inletts” har överförts från inledandestaten till den andra medlemsstaten. I andra meningen i samma bestämmelse tilläggs att förvaltaren också får vidta åtgärder i borgenärernas intresse avseende återvinning. För att den sistnämnda preciseringen ska ha en ändamålsenlig verkan måste den avse andra tillgångar än dem som avses i bestämmelsens första mening, vilket innebär att dessa tillgångar med nödvändighet är sådana som skulle ha förts ut ur den medlemsstat där det sekundära insolvensförfarandet ägde rum innan förfarandet inleddes.

78 Artikel 21.1 och 21.2 i förordning 2015/848 säkerställer en koppling mellan konkursförvaltarens befogenheter och mekanismerna för att skydda lokala borgenärers intressen, i enlighet med unionslagstiftarens avsikt, såsom den kommer till uttryck i skäl 46 i förordningen. För att säkerställa effektivt skydd av lokala intressen bör förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet inte kunna realisera eller omlokalisera tillgångar, på ett oegentligt sätt, i den medlemsstat där ett driftsställe är beläget, särskilt om det sker för att motverka möjligheterna att faktiskt kunna tillgodose sådana intressen om ett sekundärt insolvensförfarande inleds därefter.

79 För det andra stöder artikel 36.6 i förordningen 2015/848 en sådan tolkning av artikel 21.1 i förordningen, det vill säga att förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet får flytta tillgångar tillhörande gäldenären från en annan medlemsstat än den där huvudinsolvensförfarandet är beläget.

80 När ett sekundärt insolvensförfarande har inletts trots att förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet tidigare gjort ett ensidigt åtagande i den mening som avses i artikel 36.1 i förordningen, föreskriver nämligen artikel 36.6 i förordningen endast att förvaltaren ska överföra de tillgångar som denne överfört ”efter det att åtagandet gjordes”, vilket betyder att förvaltaren har behörighet att flytta dessa tillgångar. Eftersom konkursförvaltarens ensidiga åtagande endast är en möjlighet, vilket framgår av användningen av verbet ”få” i artikel 36.1 i förordningen, kan omfattningen av dennes befogenheter, i synnerhet möjligheten att flytta tillgångar, än mindre begränsas när denne inte har gjort något åtagande i den mening som avses i denna bestämmelse.

81 Av det ovan anförda följer att artikel 21.1 i förordning 2015/848 ska tolkas så, att förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet får överföra tillgångar tillhörande gäldenären från en annan medlemsstat än den där huvudinsolvensförfarandet äger rum, trots att förvaltaren känner till dels att lokala borgenärer i denna andra medlemsstat har arbetsrättsliga fordringar mot gäldenären, vilka har erkänts i domstolsavgöranden, dels att tillgångarna har belagts med kvarstad enligt beslut av en arbetsrättslig domstol i sistnämnda medlemsstat.

Den tredje frågan

82 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 21.2 i förordning 2015/848 ska tolkas så, att förvaltaren i ett sekundärt insolvensförfarande får väcka en återvinningstalan mot en rättshandling som utförts av förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet.

83 Enligt denna bestämmelse får förvaltaren väcka en återvinningstalan som är till nytta för borgenärernas intressen. Såsom klagandena och Europeiska kommissionen har understrukit i sina yttranden, är den personkrets mot vilken en sådan talan kan väckas således inte på något sätt begränsad.

84 Av detta följer att det inte finns något i lydelsen av nämnda bestämmelse som ger stöd för bestämmelsen skulle hindra förvaltaren i det sekundära insolvensförfarandet från att väcka återvinningstalan mot en handling som fattats av förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet om denne anser att denna talan är till nytta för borgenärernas intressen.

85 Denna tolkning är dessutom förenlig med ett av huvudsyftena med förordning 2015/848, nämligen att – genom möjligheten att inleda ett sekundärt insolvensförfarande, såsom framgår av skälen 40 och 46 i förordningen – skydda lokala intressen (se, analogt, dom av den 4 september 2014, Burgo Group, C-327/13, EU:C:2014:2158, punkt 36).

86 Av det ovan anförda följer att artikel 21.2 i förordning 2015/848 ska tolkas så, att förvaltaren i ett sekundärt insolvensförfarande får väcka en återvinningstalan mot en rättshandling som utförts av förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet.

Rättegångskostnader

87 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) Artiklarna 7 och 35 jämförda med skäl 72 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/848 av den 20 maj 2015 om insolvensförfaranden

ska tolkas så,

att lagen i den stat där det sekundära insolvensförfarandet inletts endast ska tillämpas med avseende på fordringar som uppkommit efter inledandet av detta förfarande, och inte med avseende på fordringar som uppkommit mellan inledandet av huvudinsolvensförfarandet och inledandet av det sekundära insolvensförfarandet.

2) Artiklarna 3.2 och 34 i förordning 2015/848

ska tolkas så,

att tillgångarna i den stat där det sekundära insolvensförfarandet inleds endast består av tillgångar som befinner sig i den medlemsstaten vid den tidpunkt då förfarandet inleds.

3) Artikel 21.1 i förordning 2015/848

ska tolkas så,

att förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet får överföra tillgångar tillhörande gäldenären från en annan medlemsstat än den där huvudinsolvensförfarandet äger rum, trots att förvaltaren känner till dels att lokala borgenärer i denna andra medlemsstat har arbetsrättsliga fordringar mot gäldenären, vilka har erkänts i domstolsavgöranden, dels att tillgångarna har belagts med kvarstad enligt beslut av en arbetsrättslig domstol i sistnämnda medlemsstat.

4) Artikel 21.2 i förordning 2015/848

ska tolkas så,

att förvaltaren i ett sekundärt insolvensförfarande får väcka en återvinningstalan mot en rättshandling som utförts av förvaltaren i huvudinsolvensförfarandet.

Underskrifter